

Renta z tytułu niezdolności do pracy

Aktualizacja niniejszego materiału: 25.05.2009 r.

Renta z tytułu niezdolności do pracy (renta inwalidzka) przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy,
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy (są to ustawowo określone okresy uwzględniane przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz przy obliczaniu ich wysokości, przy czym okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nie przekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych),
3. niezdolność do pracy powstała w okresie zatrudnienia albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od zakończenia tego okresu.

Prawo do renty przysługuje, gdy ubezpieczony osiągnął wymagany okres składkowy i nieskładkowy, uzależniony od wieku życia, w którym wystąpiła niezdolność do pracy. I tak:

1. 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat,
2. 2 lata - jeżeli niezdolność wystąpiła w wieku powyżej 20 do 22 lat,
3. 3 lata - w wieku powyżej 22 do 25 lat,
4. 4 lata - w wieku powyżej 25 do 30 lat,
5. 5 lat - w wieku powyżej 30 lat (okres ten powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. Do dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej).

Jeżeli ubezpieczony nie osiągnął wyżej podanego okresu, warunek posiadania wymaganego okresu uważa się za spełniony, gdy:

- ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej,
- do dnia powstania niezdolności do pracy miał, bez przerwy lub z przerwami nie przekraczającymi 6 miesięcy, okresy składkowe i nieskładkowe.

Warunek dotyczący posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego nie jest wymagany w sytuacji, gdy niezdolność do pracy jest spowodowana wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy.

Renta z tytułu niezdolności do pracy (renta inwalidzka) może być:

1. stała - jeżeli niezdolność do pracy jest trwała,
2. okresowa - jeżeli niezdolność do pracy jest okresowa (przysługuje ona przez okres wskazany w decyzji organu rentowego).

Gdy prawo do renty wygasło wskutek ustąpienia niezdolności do pracy, podlega ono przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od wygaśnięcia prawa do renty, ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy.

Uwaga!

O rentę z tytułu niezdolności do pracy może także ubiegać się ubezpieczony, który udowodnił okres

składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy ulega zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego uważa się zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności.

Za przychód uważa się również kwoty pobranych:

- zasiłków - chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego,
- wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, wypłacanego na podstawie przepisów Kodeksu pracy,
- kwoty świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego,
- zasiłku wyrównawczego,
- dodatku wyrównawczego.

Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy ulega zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu w kwocie wyższej niż 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. W razie osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, nie więcej jednak niż 130% tej kwoty, świadczenie ulega zmniejszeniu o kwotę przekroczenia. Zmniejszenie to nie może być większe niż kwota maksymalnego zmniejszenia.

Kwoty 70% i 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłasza co kwartał prezes ZUS w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy oraz jej wysokość ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

Pracodawca jest obowiązany do przygotowania, za zgodą pracownika, wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy i przedłożenia go organowi rentowemu na 30 dni przed ustaniem prawa do zasiłków chorobowych.

Podstawa prawna:

[Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych](#) (Dz.U. z 2004 r. nr 39, poz. 353, z późn. zm.).